

## **"Implicațiile Pactului Fiscal asupra ordinii juridice naționale"**

## **"Implications of Fiscal Pact on domestic law"**

## **"Implications de Pacte Fiscal sur le droit nationale"**

Șotropa Alexandru, Anul II, Seria II, Grupa 212

### **Rezumat:**

Regula echilibrului bugetar este un pas important în direcția consolidării disciplinei zonei euro. Interdependența statelor membre subliniază necesitatea unor reguli clare în materia construcției bugetelor publice. Trebuie observat că un astfel de principiu obligă statul să își gestioneze cheltuielile și veniturile în așa fel încât să nu periclitaze stabilitatea economică a celorlalte state. Implementarea acestui principiu în legislațiile naționale a născut dezbateri aprinse cu privire la suveranitatea națională, evoluția comunității europene și modul de administrare a banilor publici. În orice caz, trebuie subliniate intențiile bune ale semnatarilor și atitudinea față de "pilonul economic al Uniunii Europene".

Cuvinte cheie: Pactul Fiscal, regula echilibrului bugetar, suveranitate, Uniunea Europeană

### **Abstract:**

The balanced budget rule is an important step in the consolidation process of the euro zone. The interdependence of the member states stresses the need for clear rules for public budgets. This principle forces the states to balance their expenditure and incomes in such a manner that it will not affect other countries. The implementation of this principle in national law created an intense debate about national sovereignty, the use of public money and the evolution of the EU. All in all, good intentions must be taken into consideration when assessing the most important principle of a budget.

Key notes: Fiscal Pact, balanced budget rule, European Union

### **Résumé:**

La règle de l'équilibre budgétaire est un pas important dans la direction de la consolidation d'une discipline dans la zone euro. L'interdépendance des Etats membres soulignent la nécessité des règles claires concernant la construction des budgets publics. Il faut observer qu'un tel principe oblige l'Etat de gérer ses dépenses et ses revenus de telle manière qu'il ne met en danger la stabilité économique d'autres Etats. L'implantation de ce principe dans les législations nationales a engendré de vives débats à l'égard de la souveraineté nationale, l'évolution de la communauté européenne et le mode d'administrer l'argent public. Enfin, il faut souligner les bonnes intentions des signataires et l'attitude vis-à-vis du pilier économique de l'Union Européenne.

Mots-clés: Union Européenne, l'équilibre budgétaire, la zone euro

## I. Introducere

Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul Uniunii economice și monetare (TSCG), cunoscut și sub numele de 'Pactul fiscal', a intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2013, după îndeplinirea condiției ca douăsprezece dintre părțile contractante să fi depus instrumentul de ratificare. Intens dezbătut și analizat, tratatul reglementează un principiu mai vechi al dreptului financiar public, "regula echilibrului bugetar" alături de un mecanism de corecție automat. Scopul tratatului este de a întări disciplina financiară cel puțin în țările membre ale zonei euro. O astfel de preocupare față de aspectele de disciplină fiscală și financiară vin din cauza unei tendințe recunoscute a statelor de a crește nivelul cheltuielilor publice, iar pe de altă parte, de a reduce formele de contribuție ale cetățenilor, pentru a atrage simpatia generală<sup>1</sup>. Prin această lucrare se vor prezenta câteva aspecte controversate ale tratatului, de la natura sa juridică, modul de construire și adoptare, dar în special în ceea ce privește contrastul dintre ordinea juridică clasică și obligațiile pe care statele semnatare și le-au asumat.

## II. Cuprins

### A. Premisele apariției TSCG

O serie de măsuri la nivelul statelor membre au fost luate pentru a consolida poziția lor economică și de a depăși perioada crizei. Primele măsuri au fost luate de Pactul pentru Stabilitate și Creștere, într-o formă inițială apărut în 1997, dar care a cunoscut o serie de modificări. Recunoscut ca parte a dreptului european prin care s-au concretizat articolele 121 și 126 din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene (TFUE), s-a remarcat prin latura sa preventivă și corectivă<sup>2</sup>. De asemenea, consolidarea s-a realizat mai departe prin tratate internaționale menite să ofere sprijin financiar temporar statelor care aveau dificultăți în plata datoriei publice, cum ar fi "European Financial Stability Facility", sau un sprijin permanent, cum se realizează prin Mecanismul European de Stabilitate (MES).

Ca origine politică, construcția Pactul Fiscal a plecat de la ambițiile Germaniei<sup>3</sup> de a stabiliza zona euro printr-o disciplină testată deja de statul german. Presiunile Germaniei erau concentrate în direcția modificării Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene, însă discuțiile preliminare și mai ales opoziția Regatului Unit au forțat statele susținătoare Germaniei către soluția unui tratat internațional ("December 2011 Statement"). Totuși, dorința Germaniei era de a construi un simbol mai puternic din punct de vedere politic al responsabilității, însă juridic nu a reușit. Mai departe, negocierile s-au realizat prin întâlniri la care participau delegați ai statelor membre, alături de reprezentanți ai Parlamentului European și ai Comisiei, încheiate la sfârșitul lunii ianuarie 2012, urmând ca semnarea să aibă loc pe data 2 martie 2012.

---

<sup>1</sup> István Benczes, "The Fiscal Compact and National Ownership", Romanian Journal of Political Science, Vol. 14, No. 1, 2014

<sup>2</sup> Monica Amalia Rațiu, "Drept Financiar Public. Drept bugetar", Editura Ch. Beck, București, 2013, pag. 8

<sup>3</sup> Louic Azoulai, Miguel Poiãres Maduro, Bruno de Witte, Marise Cremona, Anna Hãzvarinen, Anna Kocharow, Anwar Abdallat, "Another Legal Monster? An EU Debate on the Fiscal Compact Treaty", European University Institute, Law 2012/09, pag. 3

## Considerații generale privind conținutul TSCG și criticile formulate în doctrină

Principalul scop al TSCG este acela de a încuraja disciplina fiscală, mai ales în zona euro, îmbunătățind Pactul de Stabilitate și Creștere. Acesta cuprinde două elemente principale: o regulă de echilibru al bugetului, incluzând un mecanism de corecție și o consolidare a procedurii de deficit excesiv. În această lucrare vom analiza regula echilibrului bugetar.

**Din preambul** observăm preocuparea statelor pentru susținerea politicilor fiscale și bugetare, pentru stabilitatea zonei euro și pentru prevenirea eventualelor dezechilibre economice. De o importanță deosebită este condiționarea accesului la suport financiar prin Mecanismul European de Stabilitate de îndeplinirea obligațiilor din tratat<sup>4</sup>. Deși discutabilă ca poziție în tratat, în sensul că din perspectiva dreptului internațional, prin preambul se crează doar contextul în care s-a conturat înțelegerea, totuși se poate afirma că această condiționare este valabilă pentru împrumuturile și sprijinul financiar viitor, neaplicându-se retroactiv<sup>5</sup>.

Încă din primele articole, reiese în mod clar scopul tratatului și **contextul European** în care a apărut, statelor semnatare fiindu-le subliniată poziția de state membre<sup>6</sup>. Deși firească această mențiune, având în vedere premisele subliniate și scopul său, totuși pe marginea acestui caracter, de state membre și a formei de înțelegere la care s-a apelat, au fost dezbateri interne. S-a reproșat<sup>7</sup>, spre exemplu, că TSCG nu are o poziție clară în ordinea juridică europeană, nefiind inclus nici măcar în legislația secundară. Aceste critici au fost corelate mai ales cu faptul că se atribuie o serie de sarcini instituțiilor Uniunii Europene. Din acest punct de vedere, trebuie observat că limbajul utilizat nu este unul imperativ<sup>8</sup>, iar caracterul sarcinilor este diferit de stabilirea unor competențe propriu-zise. De asemenea, prevederile tratatului arată în mod clar poziția inferioară față de normele europene.

În ciuda acestei poziții, această înțelegere este de tipul "move forward", în sensul că deși prezintă slăbiciuni la nivel juridic, crează un "sindicat de vot" ("voting syndicate"), care administrat și concentrat către un scop benefic, în cazul acesta disciplina zonei euro, poate constitui un pas important în această direcție. De asemenea, trebuie ținut cont de faptul că Regatul Unit al Marii Britanii s-a opus transpunerii principiului echilibrului bugetar la nivelul constituțiilor naționale, motiv pentru care celelalte state au căutat o alternativă pentru a introduce această măsură, recurgând la un tratat internațional.

Principalii piloni ai tratatului sunt implementarea principiului echilibrului bugetar, de preferat la nivel constituțional, precum și stabilirea unui mecanism automat de corecție.

---

<sup>4</sup>"PRECIZÂND că acordarea de asistență financiară în cadrul unor noi programe în temeiul Mecanismului european de stabilitate va fi condiționată, începând cu 1 martie 2013, de ratificarea prezentului tratat de către părțile contractante vizate și, de îndată ce perioada de transpunere menționată la articolul 3 alineatul (2) din prezentul tratat a expirat, de îndeplinirea cerințelor din articolul respectiv", TSCG

<sup>5</sup> Steve Peers, "The Stability Treaty: Permanent Austerity or Gesture Politics", *European Constitutional Law Review*, 2012, pag. 407

<sup>6</sup> "părțile contractante convin, în calitate de state membre ale Uniunii Europene", TSCG

<sup>7</sup> Louic Azoulay, op.cit., pag. 4

<sup>8</sup> "Comisia Europeană este **invitată** să prezinte părților contractante în timp util un raport privind dispozițiile adoptate de fiecare dintre acestea în conformitate cu articolul 3 alineatul (2).", TSCG

**Regula echilibrului bugetar** limitează modul în care statul construiește bugetul, în sensul că este ținut ca "poziția bugetară a administrației publice a unei părți contractante să fie echilibrată sau în excedent". Pentru un grad mai mare de obiectivitate, TSCG stabilește o serie de indicatori economici care să evidențieze respectarea acestei norme. Trebuie menționat că în acest caz, logica juridică și cea economică au fost forțate să ajungă la un punct comun, în sensul că utilizând instrumentele juridice, se asigură, practic, implementarea unor politici bugetare, care sunt profund marcate de latura economică. Observăm că TSCG stabilește că "regula prevăzută la litera (a) se consideră respectată dacă soldul structural anual al administrației publice respectă obiectivul pe termen mediu specific țării respective, astfel cum este definit în Pactul de stabilitate și de creștere revizuit, cu o limită inferioară a deficitului structural de 0,5% din produsul intern brut, la prețurile pieței". De asemenea, tratatul vorbește și de situațiile excepționale în care se admite o deviere<sup>9</sup> de la obiectivul pe termen mediu.

S-a pus problema **modului în care prevederile tratatului se intersectează cu suveranitatea națională**, deoarece se ridică mai departe, două probleme de drept. Pe de o parte, observăm că statele și-au asumat că **vor transpune regula de aur** prin "intermediul unor dispoziții cu forță juridică obligatorie și caracter permanent, de preferință constituționale, sau garantând în alt mod respectarea și aderarea pe deplin la acestea pe tot parcursul proceselor bugetare naționale", iar pe de altă parte, că în cazul devierii semnificative de la acest principiu, **un mecanism de corecție se va activa automat**.

**Cu privire la prevederile având ca obiect implementarea principiului echilibrului bugetar la nivel constituțional**, considerăm că apar o serie de avantaje, legate mai ales de stabilitatea pe care o asemenea normă o are în sistemul normativ al unui stat. În contextul Uniunii Europene, stabilitatea sau mai ales instabilitatea economică a unui stat membru afectează relațiile economice și stabilitatea celorlalte state<sup>10</sup>. Mai mult decât atât, este de datoria generației actuale ca modul în care își gestionează resursele financiare să nu pericliteze șansele de stabilitate economică a viitoarelor generații<sup>11</sup>.

Practica constituțională a statelor membre și reacțiile din interiorul statelor au fost diferite și interesante. În cazul Finlandei, relația dintre executiv și legislative este construită de așa natură încât Guvernul este obligat să informeze constant Parlamentul despre relația statului cu Uniunea Europeană, caz în care voința națională este mult mai activă.

Cazul Germaniei este unul care pune în vedere tocmai relația dintre un domeniu care ține de competența națională, gestionarea bugetului, pe de o parte, și obligațiile asumate prin TSCG, pe de altă parte. În cazul plângerilor constituționale individuale împotriva măsurilor de asistență pentru Grecia și privind măsurile de salvare a monedei euro, Curtea Constituțională Federală a arătat că deciziile privind veniturile și cheltuielile publice sunt parte fundamentală a capacității democratice de autodeterminare a statului constituțional și trebuie să rămână în atribuția Bundestagului. Cu alte cuvinte, se statuează rolul parlamentului național în luarea deciziilor cu privire la cheltuielile și veniturile statului. Se menționează interzicerea asumării unor asemenea obligații în lipsa unui acord constitutiv al Bundestagului. Mai departe, Curtea vorbește despre faptul că Tratatul european existente

<sup>9</sup> "(b) „circumstanțe excepționale” înseamnă un eveniment neobișnuit asupra căruia partea contractantă vizată nu are niciun control și care are o influență majoră asupra poziției financiare a administrației publice sau perioade de recesiune economică gravă, astfel cum este definită în Pactul de stabilitate și de creștere revizuit, cu condiția ca deviația temporară a părții contractante vizate să nu pericliteze sustenabilitatea fiscală pe termen mediu"

<sup>11</sup>Louic Azoulay, op.cit., pag. 5

nu se opun înțelegerii autonomiei bugetare naționale ca o atribuție esențială, ci din contra, chiar o presupun. O astfel de autonomie a legiuitorului național poate fi remarcată la nivel Franței, unde legiuitorul a înțeles în sens restrictiv prevederile TSCG și a preferat să transpună în dreptul comun. Această schimbare de perspectivă a fost susținută și de decizia Consiliul Constituțional Francez<sup>12</sup>, dar și de o schimbare a poziției marilor partide politice.

Dacă legăm aceasta de regulile menționate în TSCG, observăm că există opțiuni multiple în ceea ce înseamnă transpunerea principiului echilibrului bugetar la nivel național. Se vorbește despre "dispoziții cu forță juridică obligatorie și caracter permanent, de preferință constituționale, sau garantând în alt mod respectarea și aderarea pe deplin la acestea pe tot parcursul proceselor bugetare naționale". Deși este aproape imposibil de identificat o normă cu caracter "permanent", putem înțelege intenția statelor de a se obliga nu doar la o simplă implementare a principiului, ci și la o menținere pentru o perioadă mai lungă în vigoare.

### B. Implementarea TSCG la nivel național

Implementarea TSCG la nivelul legisției românești s-a făcut printr-o serie de proceduri interne, dar cu unele inexactități în ceea ce înseamnă respectarea spiritului tratatului. Contextul politic din perioada negocierilor, deși unul nu tocmai favorabil unor transformări constituționale, a permis, totuși, ca semnarea și ratificarea TSCG să se facă în condiții optime. Deși pe poziții diferite, instituțiile statului au confirmat o tendință generală mai veche a societății de a se conforma unor standarde europene, fie din cauza dependenței financiare, fie pentru a menține un ritm constant al dezvoltării interne. În orice caz, semnarea Pactului Fiscal a fost receptată cu semnale pozitive, din partea Consiliului Fiscal, spre exemplu, însă cu sublinierea anumitor blocaje pe care principiul echilibrului bugetar le-ar putea crea la nivelul investițiilor<sup>13</sup>.

Semnarea s-a făcut la 2 Martie 2012, iar ratificarea, prin procedură de urgență, s-a finalizat la 8 Mai 2012, prin Legea 82/2012. Observăm că TSCG, prin articolul art. 3, alin. 2, vorbește despre obligația statului de a transpune regula echilibrului bugetar "prin intermediul unor dispoziții cu forță juridică obligatorie și caracter permanent, de preferință constituționale. Sistemul național presupune existența a trei tipuri de acte normative, diferențiate prin forța lor juridică și prin modul de adoptare: constituționale, organice și ordinare. Legile constituționale sunt cele de revizuirea a Constituției. Mergând mai departe în analiza lor, putem spune că singura modalitatea de a asigura un caracter stabil principiilor prevăzute de TSCG, în special principiul echilibrului bugetar, este prin includerea sa la nivelul ordinii constituționale. Această concluzie vine din diferențierea de normele organice, respectiv ordinare, a căror "permanență" este discutabilă. Legea de transpunere a prevederilor TSCG, respectiv Legea 377/2013 a modificat Legea 69 privind responsabilitatea fiscal-financiară, însă aceasta și-a păstrat caracterul de lege ordinară<sup>14</sup>. Recomandările Băncii Centrale Europene<sup>15</sup> prevăd că o regulă fiscală funcțională trebuie să îndeplinească trei principii: trebuie să fie **bine definite**, trebuie să fie **obligatorii și executorii**. Ideal, trebuie să acopere întreg sistemul bugetar și prezente la nivel național, de preferat la nivel constituțional, însoțite de un mecanism de corecție.

<sup>12</sup> Consiliul Constituțional Francez, decizia n°2012-653 DC din 9 august 2012

<sup>13</sup> Raport GeoPOL – "Tratatul fiscal al Uniunii Europene"

<sup>14</sup> Constituția României, art. 76, alin. 2, "Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți în fiecare Cameră".

<sup>15</sup> István Benczes, op.cit.

## **Transpunerea la nivel constituțional - Încercări eșuate**

România a avut două încercări de modificare a Constituției și de adăugare a regulei echilibrului bugetar. Ambele sunt relevante pentru analiza acestui principiu, însă subliniază aspecte diferite.

Decizia Curții Constituționale 799/2011 a fost un prim moment în care principiul echilibrului bugetar a fost supus analizei constituționale. În acest sens, observăm că poziția Curții a fost una favorabilă față de un art. 138, intitulat Politica Fiscală, ce aducea la nivel de normă juridică de rang constituțional, principiul echilibrului bugetar: reglementarea unui deficit bugetar maxim de 3% din produsul intern brut și a unei datorii publice care nu poate depăși 60% din produsul intern brut. Propunerea se fundamentează pe necesitatea convertirii într-un criteriu de constituționalitate a exigenței economice privind disciplina și rigoarea bugetară și nu încalcă limitele de revizuire a Constituției, prevăzute de art.152 alin.(1). Curtea a recunoscut că România trebuie să se alinieze unor standarde și prevederi menționate la nivelul Uniunii Europene. Important pentru această decizie este punerea în lumină a principiului echilibrului bugetar cu limitele revizuirii prevăzute de către Constituție. Deși acest articol nu a fost promovat mai departe în propunerea de revizuire din 2013, decizia Curții arată că o astfel de reglementare poate fi făcută în viitor și trebuie menținută în atenția legiuitorului.

## **Instabilitatea normei și posibile remedii**

Doctrina și studiile care au urmărit transpunerea principiului echilibrului bugetar<sup>16</sup> în statele semnatare au remarcat o practică a statelor de a transpune în dreptul comun acest principiu.. În mod normal, o astfel de transpunere este una benefică, însă practica națională în materia gestionării bugetului subliniază mai degrabă o tendință către modificări bruște, dar mai ales suspendări de norme.

Cu privire la modificările legislației, este de remarcat că perioada crizei a fost traversată de România cu ajutorul Ordonanțelor de Urgență emise de către Guvern. Reprezintă instrumente permise de către Constituție, a căror folosire este justificată, din punct de vedere politic și social, mai ales într-o perioadă de criză economică, însă, o privire de ansamblu arată că a devenit un mijloc comun de legiferare, iar nu unul excepțional. Față de aceasta, Comisia de la Veneția și-a manifestat opinia, defavorabilă<sup>17</sup>, de cele mai multe ori, alături de un val de nemulțumiri din partea societății civile. Față de prevederile din TSCG, este de reținut că Legea 590/2003 vorbește despre obligația executării întocmai și cu bună-credință a prevederilor tratatelor de către toate autoritățile statului român, însă situația de fapt arată că prevederile interne sunt doar preluări și adaptări ale tratatului la sistemul normativ intern. Caracterul permanent al echilibrului bugetar este discutabil, datorită caracterului ordinar al legii în care a fost introdus, ce presupune o procedură simplificată de modificare.

Practica mai dezvăluie un alt mecanism de ocolire a principiului echilibrului bugetar și a regulilor în material construcției bugetului, în general. Observăm că OUG 74/2014 a adus în discuție modul în care legislația de bază în material construcției bugetului poate fi evitată. Opinia Consiliului Fiscal a pus în

---

<sup>16</sup>Heiko T. Burret Jan Schnellenbach , "Implementation of the Fiscal Compact in the Euro Area Member States", Institutul Freiburg, 2013

<sup>17</sup> Opinion of the Venice Commission on Romania – Call for loyal cooperation of the state institutions in the interest of the State, 2012

lumină anumite deficiențe care pot pune în pericol echilibrul bugetar, ca principiu economic și juridic. OUG 74/2014 a presupus o "derogare" de la prevederile fiscale statuate de Legea 69/2010 (LRFB), în sensul că se încalcă prevederea art. 15 alin. 2 al LRFB potrivit căreia într-un an nu pot fi aprobate mai mult de două rectificări bugetare, **încalca prevederile art. 9 alin. (2)** potrivit căreia totalul cheltuielilor de personal nu poate fi majorat pe parcursul anului bugetar cu ocazia rectificarilor bugetare, **încalca prevederile art. 6, lit. g)** potrivit căreia pe parcursul exercitiului bugetar, creditele de angajament și cele bugetare aprobate și neutilizate pentru cheltuieli de investiții nu pot fi virate și utilizate pentru cheltuieli curente, având în vedere faptul că majorarea propusă a cheltuielilor curente este acoperită, în vederea înscrierii în ținta de deficit, de reducerea cheltuielilor de capital. O astfel de practică goleşte de conținut orice valoare a unei norme de disciplină în materia fiscal-bugetară și ridică semne de întrebare cu privire la modul în care statul garantează stabilitatea în această zonă. Trebuie subliniat că un principiu atât de vast și general, ca principiul echilibrului bugetar, deși este legat prin TSCG de anumiți indicatori obiectivi de ordin economic, nu poate fi implementat și respectat fără alte principii secundare, reguli specifice care să mențină o ordine în construcția bugetului. Drept dovadă, Legea 377/2013 a inclus după titlul Secțiunii a 3-a "Regulile politicii fiscal-bugetare" a Capitolului II șase noi articole, articolul Art. 5<sup>1</sup> "În vederea respectării valorilor de referință pentru deficitul bugetar și datoria publică, astfel cum sunt acestea menționate în Protocolul nr. 12 privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, anexă la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, poziția bugetară a administrației publice este echilibrată sau în excedent", iar legea pe care a modificat-o a fost Legea 69/2010. Simultan cu aceste modificări, au fost introduse și alte reguli, unele supuse derogării prin OUG 74/2014: Art. 6, lit. g, creditele de angajament și cele bugetare aprobate și neutilizate pentru cheltuieli de investiții nu pot fi virate și utilizate pentru cheltuieli curente.

TSCG menționează în art. 8 că un raport privind respectarea prevederilor din art 3, alin. 2 va fi emis în timp util de către Comisia Europeană. De asemenea, statul are posibilitatea de a oferi explicații, iar dacă Comisia Europeană concluzionează în raportul său că partea contractantă respectivă nu a respectat dispozițiile art. 3, alin 2, Curtea de Justiție a Uniunii Europene va fi sesizată de către una sau mai multe părți contractante. Observăm că o astfel de dispoziție pune statele contractante în poziția în care trebuie să monitorizeze eforturile celorlalte părți. În acest sens, se întărește ideea că disciplina zonei euro trebuie să vină dintr-un efort comun, iar statele să se afle pe poziții egale. Prin raportate la modul în care România a implementat TSCG, este de așteptat ca inexactitățile legislației să fie remarcate și eventual sancționate în cazul unor abateri mai grave.

## Soluții

Doctrina în materie<sup>18</sup>, opiniile formulate de diverse instituții internaționale și practica au arătat că o regulă de o asemenea importanță are nevoie de o bază juridică solidă, putându-se poate afirma că eficiența principiului echilibrului bugetar depinde de aceasta.

Caracterul ordinar al legii trebuie compensat cu o transpunere urgentă la nivel constituțional, în acord cu opinia Curții Constituționale și într-o formă apropiată de cea propusă și surprinsă de Decizia 799/2011. În acord cu recomandările Băncii Centrale Europene<sup>19</sup>, dar și cu opiniile formulate în timpul implementării TSCG, observăm că o astfel de regulă, cu un impact important asupra modului în care banii publici sunt administrați, trebuie consolidată prin Constituție pentru a căpăta acel caracter

<sup>18</sup> Heiko T. Burret Jan Schnellbach , op.cit., pag. 6

<sup>19</sup> István Benczes, op.cit.

"permanent" de care se vorbește în Pactul Fiscal. Prerogativele statului în raport cu acest domeniu trebuie clarificate și protejate, pentru a evita situațiile în care aplicarea anumitor norme este evitată. Deși nu într-o formă directă, principiul echilibrului bugetar, poate fi subminat prin nerespectarea esenței și conținutului său. În acest caz, o normă, deși în vigoare, nu-și va găsi aplicarea decât în abstract, iar latura concretă va lipsi.

De asemenea, este necesară o întărire a puterii pe care o are Consiliul Fiscal în materia gestionării banilor publici. În principal, Consiliul Fiscal emite opinii, recomandări, iar o formă de întărire a activității ar putea fi legată de posibilitatea ca legile bugetare anuale, a rectificărilor bugetare, cât și asupra altor inițiative legislative care pot avea un impact asupra volumului cheltuielilor bugetare, precum și evaluarea acestora în comparație cu principiile fiscal-bugetare să se facă prin emiterea de avize, iar în cazul unor încălcări ale reglementărilor în materie, să aibă posibilitatea de a le bloca. Instrumentele concrete trebuie stabilite în așa fel încât să se mențină un echilibru între atribuțiile Parlamentului sau Guvernului de a legifera și gestiona administrarea bugetului și necesitatea de a respecta anumite coordonate și limite, în cazul acesta, regula echilibrului bugetar.

### **III. Concluzii**

Regula de "aur" nu este o simplă denumire, ci pune în vedere nevoia unei poziții echilibrate față de resursele colectate de către autorități. Pactul Fiscal are avantajul originii, în sensul în care necesitatea de a rămâne în acord cu familia europeană ne-a forțat să ne adaptăm și să aducem unele modificări în construcția noastră socială, modificări care în mod normal ar fi venit mai târziu. Deși în acest caz au existat discuții anterioare în contextul revizuirii Constituției, trebuie remarcat că fondul politic a fost în general ostil față de astfel de limite. Uneori justificate, deoarece se restrânge posibilitatea de a investi sume uriașe de bani, alteori nejustificate, considerăm că o consolidare a echilibrului bugetar printr-o normă constituțională, cel puțin din punct de vedere juridic, doar va închide o discuție mai veche cu privire la aplicarea efectivă și va elimina eventualele evitări ale implementării sale. Alinierea României la prevederile TSCG este discutabilă, deoarece regula bugetului echilibrat nu a fost transpusă la nivel constituțional, iar garanțiile că o astfel de regulă va fi respectată nu sunt consistente. Trebuie observat că premisele de la care a pornit TSCG justifică importanța unui astfel de principiu, iar practica națională în materia emiterii de Ordonanțe de Urgență și derogările de la Legea 69/2010 adoptate în ultimii ani sunt de natură să trădeze o transpunere defectuasă. Echilibrul bugetar nu este o regulă ce suportă o respectare parțială, ci trebuie aplicată în totalitate și în acord cu celelalte reguli în materia procedurii bugetare.



#### Bibliografie:

1. Heiko T. Burret Jan Schnellenbach , "Implementation of the Fiscal Compact in the Euro Area Member States", Institutul Freiburg, 2013
2. Opinion of the Venice Commission on Romania – Call for loyal cooperation of the state institutions in the interest of the State, 2012
3. Raport GeoPOL – "Tratatul fiscal al Uniunii Europene"
4. István Benczes, "The Fiscal Compact and National Ownership", Romanian Journal of Political Science, Vol. 14, No. 1, 2014
5. Monica Amalia Rațiu, "Drept Financiar Public. Drept bugetar",Editura Ch. Beck, București, 2013,
6. Louic Azoulai, Miguel Poiares Maduro, Bruno de Witte, Marise Cremona, Anna Havarinen, Anna Kocharow, Anwar Abdallat, "Another Legal Monster? An EUI Debate on the Fiscal Compact Treaty", European University Institute, Law 2012/09
7. Steve Peers, "The Stability Treaty: Permanent Austerity or Gesture Politics", European Constitutional Law Review, 2012
8. Simona Gherghina, "Drept Financiar Public. Datoria Publică.", Editura Ch. Beck, București, 2013

